

Atlikus patikrinimą, priimtas sprendimas sporto klubus valdančiai bendrovei skirti baudą dėl biometrinių duomenų tvarkymo pažeidimų

2023 m.

SUTRUMPINTAS APIBENDRINIMAS

Sprendimo kontekstas

Sprendimo data: 2022-12-22

Nacionalinis atvejis

Valdytojas: Bendrovė, valdanti sporto klubus

Teisinės nuorodos: *skaidrumo ir teisėtumo principai (BDAR¹ 5 str. 1 d. a p.), specialių kategorijų asmens duomenų tvarkymas (BDAR 9 str.), teisė būti informuotam apie asmens duomenų tvarkymą (BDAR 13 str. 1–2 d.), veiklos įrašų tvarkymas (BDAR 30 str. 1 ir 3 d.), poveikio duomenų apsaugai vertinimas (BDAR 35 str. 1 d. ir 3 d. b p.).*

Sprendimas: 6 000 EUR bauda.

Sprendimo santrumpa

Bylos priežastis

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (toliau – Inspekcija), gavusi fizinio asmens pranešimą, kuriame buvo nurodyta, kad viename iš Bendrovei, valdančiai sporto klubus (toliau – Bendrovė), priklausančių sporto klubų nėra suteikiama alternatyvios identifikavimo galimybės (identifikavimui naudojami biimetriniai duomenys) ir dėl šios priežasties, asmeniui atsisakius duoti sutikimą tvarkyti biometrinius duomenis, jis negali naudotis sporto klubo teikiamomis paslaugomis, savo iniciatyva atliko patikrinimą, susijusį su galimu BDAR nuostatų pažeidimu.

Inspekcija, atlikusi vieno iš Bendrovei priklausančių sporto klubų patikrinimą, nustatė biometrinių duomenų tvarkymo ir kitus BDAR pažeidimus.

Pagrindinės išvados

Inspekcija nustatė, kad klientų duodamas sutikimas tvarkyti jų biometrinius duomenis nebuvo savanoriškas: klientams registruojantis patekimui į sporto klubą savitarnos terminale, buvo nurodomas vienintelis patekimo į sporto klubą būdas – biimetriniai duomenys. Patikrinimo metu buvo nustatyta, kad kitų alternatyvų (išskyrus biometrinių duomenų naudojimą) patekimui į sporto klubą nebuvo, taip pat nebuvo ir informacijos (informacinio pranešimo), kokie galimi kiti patekimo į sporto klubą būdai, kuriais klientas galėtų pasinaudoti.

Patikrinimo metu taip pat buvo nustatyta, kad registruojantis savitarnos terminale kaip naujam klientui, informacijos apie asmens duomenų tvarkymą pateikiama nebuvo. Taip pat buvo nustatyta, kad

¹ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – BDAR)

Bendrovė, prieš pradėdama tvarkyti specialių kategorijų asmens duomenis, nebuvo atlikusi ir poveikio duomenų apsaugai vertinimo (toliau – PDAV), netvarkė ir veiklos įrašų.

Sprendimas

Inspekcija, atlikusi patikrinimą ir nustačiusi BDAR pažeidimus, skyrė Bendrovei administracinę 6 000 EUR baudą.

PLATESNIS APIBENDRINIMAS

Biometrinių duomenų tvarkymas

Pagal BDAR biometriniai duomenys priskiriami specialių kategorijų asmens duomenims, kuriuos tvarkyti draudžiama, išskyrus BDAR 9 straipsnio 2 dalyje numatytas išimtis. Bendrovė klientų biometrinius duomenis tvarko remdamasi jų sutikimu, t. y. pagrindu, įtvirtintu BDAR 9 straipsnio 2 dalies a punkte, todėl klientams turi būti sudaromos sąlygos (būdai) sutikimą jų biometrinių duomenų tvarkymui išreikšti laisva valia. Jei klientai (duomenų subjektai) neturi laisvo pasirinkimo, toks sutikimas nėra laikomas duotu laisva valia, atitinkamai ir sutikimo pagrindu surinktų biometrinių duomenų tvarkymas yra laikomas neteisėtu.

Inspekcija, atlikusi tikrinimą, nustatė, kad klientų duodamas sutikimas tvarkyti jų biometrinius duomenis nebuvo savanoriškas: klientams registruojantis patekimui į sporto klubą savitarnos terminale, vienintelis nurodomas patekimo į sporto klubą būdas – biometriniai duomenys. Patikrinimo metu buvo nustatyta, kad kitų alternatyvų (išskyrus biometrinių duomenų naudojimą) patekimui į sporto klubą nebuvo, taip pat nebuvo ir informacijos (informacinio pranešimo), kokios galimos kitos patekimo į sporto klubą alternatyvos, kuriomis klientas galėtų pasinaudoti. Nors Bendrovė argumentavo, kad pvz., yra nurodomas administracijos telefono numeris, kuriai paskambinus ir išreiškus norą, patekimui į sporto klubą išduodama įėjimo kortelė, tačiau Inspekcija paaiškina, kad kiekvienas duomenų valdytojas, kuris tvarko biometrinius duomenis, duomenų subjektams privalo aiškiai pateikti informaciją apie kitas alternatyvas biometrinių duomenų tvarkymui.

Teisė būti informuotam apie asmens duomenų tvarkymą

Duomenų subjektai turi teisę būti informuoti apie jų asmens duomenų tvarkymą. Duomenų valdytojams pareigą pateikti tokią informaciją numato BDAR 13 ir 14 straipsniai. Ši teisė ir pareiga kyla iš sąžiningo ir skaidraus duomenų tvarkymo principo (BDAR 5 straipsnio 1 dalies a punktas).

BDAR nėra nustatyta, kokia forma ar būdu BDAR 13 straipsnyje nurodyta informacija turi būti pateikiama duomenų subjektui, tačiau BDAR aiškiai nurodyta, kad duomenų valdytojas privalo imtis tinkamų priemonių, kuriomis, siekiant užtikrinti skaidrumą, turėtų būti pateikiama informacija duomenų subjektui. Duomenų valdytojas, priimdamas sprendimą dėl tinkamų informacijos pateikimo būdų ir formato, turėtų atsižvelgti į visas duomenų rinkimo ir tvarkymo aplinkybes.

Bendrovė paaiškino, jog informaciją apie biometrinių duomenų tvarkymą klientams pateikia Privatumo politikoje, su kuria klientas visada supažindinamas sutarties sudarymo metu ir bet kada vėliau papildomai gali su ja susipažinti tiek Bendrovės sporto klubuose, tiek internetiniame tinklalapyje. Tačiau Inspekcijos darbuotojams atliekant patikrinimą, buvo nustatyta, kad registruojantis savitarnos terminale kaip naujam klientui privaloma sutikti ne su Privatumo politika, o „Taisyklėmis“. Nebuvo detalizuojama, kokios tai taisyklės, pačių taisyklių ar nuorodos į jas taip pat nebuvo pateikiama.

Poveikio duomenų apsaugai vertinimas ir veiklos įrašų tvarkymas

Inspekcija, atsižvelgdama į tai, kad Bendrovė turi 4 sporto klubus, kurie paslaugas teikia 3 Lietuvos miestuose (Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje), atitinkamai ir daug klientų, kurie į sporto klubus patenka tvarkant jų specialių kategorijų asmens duomenis (biometrinius), darė išvadą, kad Bendrovė šiuos specialių kategorijų asmens duomenis tvarko dideliu mastu, todėl turi pareigą atlikti PDAV.

Bendrovė, vadovaudamasi BDAR 35 straipsnio 1 dalimi, PDAV dėl biometrinių duomenų tvarkymo privalėjo atlikti prieš pradėdama šiuos duomenis tvarkyti, tačiau buvo nustatyta, kad toks vertinimas atliktas nebuvo. Taip pat Inspekcija nustatė, kad Bendrovė netvarkė ir biometrinių duomenų veiklos įrašų, nors BDAR 30 straipsnio 1 ir 5 dalys (tvarkyti duomenų veiklos įrašus privaloma, kai dėl vykdomo duomenų tvarkymo gali kilti pavojus duomenų subjektų teisėms ir laisvėms, duomenų tvarkymas nėra nereguliarus arba duomenų tvarkymas apima specialių kategorijų asmens duomenis, kaip nurodyta 9 straipsnio 1 dalyje,) įpareigoja duomenų valdytoją tokius veiklos įrašus tvarkyti ir juose pateikti BDAR 30 straipsnio 1 dalies a–g punktuose nurodytą informaciją.